Bijlage

Algemene principes verantwoord antibioticumgebruik

Er gelden een aantal algemene basisprincipes voor het verantwoord voorschrijven van antibiotica, welke worden samengevat in onderstaand overzicht. Dit overzicht is gebaseerd op de aanbevelingen van het UK Specialist Advisory Committee on Antimicrobial resistance (SACAR)[1]:

- Antibiotica moeten worden toegediend indien er een reële verdenking is op een infectie; het starten van antibiotica ter behandeling van kolonisatie en contaminatie moet vermeden worden.
- Antibiotica moeten zo snel mogelijk worden gegeven nadat de indicatie voor behandeling is gesteld, echter na het afnemen van bloedkweken en gerichte kweken van de mogelijke foci van infectie.
- Therapie wordt voorgeschreven aan de hand van lokale danwel (inter)nationale richtlijnen, waarbij breedspectrum antibiotica worden vervangen door gerichte (smallere) therapie op geleide van kweekresultaten.
- Het gebruik van reservemiddelen moet tot een minimum beperkt worden.Wanneer er meerdere middelen beschikbaar zijn met vergelijkbare klinische effectiviteit, worden bij de keuze voor een bepaald middel ook de effecten op resistentieontwikkeling in overweging genomen.
- De dosering van antibiotica wordt aangepast aan patiënt karakteristieken (nierfunctie), lokalisatie van infectie waarbij farmaco-kinetische/dynamische eigenschappen van het middel in acht worden genomen.
- De duur van de antibiotische behandeling is niet langer dan voor adequate behandeling van de infectie nodig is, en er wordt zodra de toestand van de patiënt dit toelaat geswitched van intraveneuze naar orale therapie.
- Combinatietherapie is alleen nodig in specifieke patiëntcategorieën en bij infecties met meerdere verwekkers.
- Langdurige profylaxe is in principe niet geïndiceerd, behalve voor enkele specifiekindicaties (bijvoorbeeld bij asplenie, of ter preventie PJP bij HIV patiënten).
- Chirurgische profylaxe wordt intraveneus toegediend 15-60 minuten voor de incisie of bloedleegte. In principe volstaat een eenmalige dosis, tenzij er sprake is van implantatie van kunstmateriaal, lange operatieduur of veel bloedverlies.

Download van SWAB.nl | 2026-11-23 07:06

Deze basisprincipes kunnen schematisch worden weergegeven als volgt (uit: ARHAI Guidance document for antimicrobial stewardship)[2]:

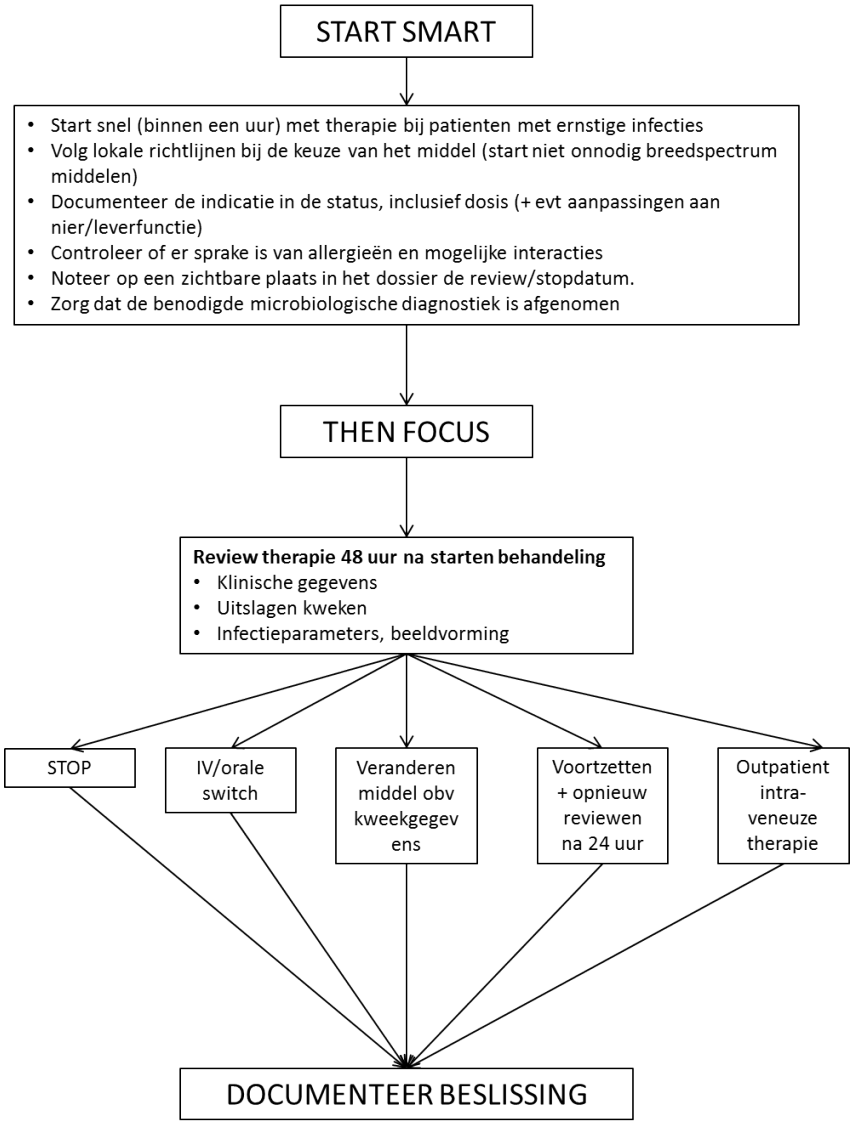

1. Chemotherapy A. 2007. Appendix 2 Specialist Advisory Committee on Antimicrobial Resistance (SACAR) * Antimicrobial Framework. J. Antimicrob. Chemother. 60:i87–i90

2. Department of Health Advisory Committee on Antimicrobial resistance and Healthcare Associated Infection (ARHAI). Antimicrobial Stewardship: ”Start smart - then focus”. Guidance for antimicrobial stewardship in hospitals. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/215309/dh_131185.pdf.

Download van SWAB.nl | 2026-11-23 07:06